

CÉLOK ÉS ESZKÖZÖK

A

SZUPERVÍZIÓBAN

Károli Gáspár Református Egyetem
Bölcsészettudományi kar Pszichológia Tanszék
Szupervízor Szakirányú Továbbképzés

Témavezető: Bán Zsuzsanna

Készítette: Erdős Eszter

Tartalom:

1. Bevezetés	3
1.1. Én, mint szupervízor	3
1.2. Témaválasztás	7
2. A csoportom	9
2.1. A csoport mibenléte	10
2.2. A csoport bemutatása	12
2.3. A csoport alakulása	18
2.4. A csoport témái	19
3. Esetismertetések	21
3.1. Előzmények	21
3.2. Esethozó: Éva – Úgysem változik semmi (részletek)	22
3.3. Esethozó: Réka – Miklós a Mikulás (részletek)	28
3.4. Reflexióim az ülésekre	37
4. Célok és eszközök a szupervízióban	40
4.1. Céljaim a szupervízióban	40
4.2. Eszközeim a szupervízióban	42
5. Zárszó	46
Felhasznált irodalom	47

Vegyetek erőt magatokon
És legelőször is
A legegyszerűbb dologhoz lássatok -
Adódjatok össze,
Hogy roppant módon felnövekedvén,
Az Istent is aki végtelenség,
Valahogyan megközelítsétek.

(József Attila: A számokról)

1. Bevezetés

1.1. Én, mint szupervízor

1984 óta református lelkészként dolgozom. Kezdetől fogva a segítő szakmák peremén végeztem tevékenységet, mint fiatalokkal, drogbetegekkel foglalkozó segítő szakember.

A szupervízor képzés beváltotta számomra a hozzá fűzött reményeimet, sőt túlszárnyalta azokat.

A szupervíziós gondolkozással kaptam egy új megközelítést, amivel csoportokkal, emberekkel, idegenekkel

vagy kollegákkal gondolkozhatom, dolgozhatom. Ebbe a gondolkozásmódba, szemléletbe beleértem, ahogyan egy bizonyos problémát vagy helyzetet megközelítünk, amit szupervíziós gondolkodásnak nevezünk. Ebbe a koncepcióba nagyon jól belesimul, és használható voltát ugyan megőrzi, de mégis új előjelet, új dinamikát kap mindaz a szakmai tudás és tapasztalat, gyakorlat, amit az elmúlt évtizedekben elsajátítottam és használtam. Mind lelkeszi, mind segítői tanulmányaim és praxisom eddig használt elemei jól illeszkednek az új stratégiai rendszerbe, csak éppen a szupervíziós látásmód áthangolja az egész repertoárt. Ez nem azt jelenti, hogy minden eddigi segítő intervencióm ezen túl szupervíziós üléssé lényegül át, hanem inkább azt, hogy a segítő kapcsolat új módszertani dinamikával gazdagodik, másrészt pedig a szupervíziós munkamód új munkaforma használatát is lehetővé teszi számomra.

Természetesen ennek az éremnek a másik oldala is igaz. A szupervíziós munkamód módszerbeli eszköztára jól illeszthető és elemeiben is beépíthető eddigi segítő szakmaiságom szemléletébe és gyakorlatába is.

Számomra élvezetes is ez a kettősség, tehát hogy a szupervíziós munkamódban az egyéb szakmai identitásaim elemeit is alkalmazhatom, a segítői munkám során pedig a szupervízió egyes módszertani elemeit is beemelhetem.

Más kérdés, hogy éppen ezért tisztán kell tartani az identitásokat és meghatározásokat, hogy mindig tudjam, hogy éppen mit csinálok.

Szupervíziós mentalitásomban azokat érzem közel magamhoz, akik a szupervízió fő nyomvonalán dolgoznak – Bán Zsuzsanna, Wiesner Erzsébet és Berényi Rita sokat adott nekem ebben a vonatkozásban is.

Érdekes élménytúrákat jelentettek számomra a dráma és fókusz aktív használatával dolgozó szupervízorok, de ezeknek az elemeknek totális beépítése a saját gyakorlatomba nem áll szándékomban.

Egyrészt a módszer elméleti végiggondolása a logika szabályai szerint is óvatosságra int, másrészt a képzésen megvalósított prezentációk is inkább arról győztek meg, hogy mennyire el tudnak csúszni tartalmilag még értő kezekben is ezek a megközelítések.

Ha csak magunkat szórakoztatjuk pszichotechnikákkal való játszadozásokkal, akkor ez általában nem okoz gondot, azonban bajban lévő, vagy akár sérült emberekkel való munka során az alkalmazásuk már korántsem tét nélküli, és veszélyessé is válhat.

Szupervíziós csoportok vagy egyéni szupervíziós ülések vállalása számomra a jövőben vonzó lehetőség nemcsak megélhetési vonatkozásban, hanem saját szakmai lelkesedésem, kiégésem megelőzésére és tapasztalatszerzés, élményszerzés tekintetében is.

1. 2. Témaválasztás

Szupervíziós ténykedésem rövid múltjából a legizgalmasabb, s bevallom, kicsit nehéz csoportmunkámból szeretnék szakdolgozatomban 2 ülést görcső alá venni.

Izgalmas, mert kollegáim és lelki testvéreim a résztvevők. Izgalmas, mert segítő területen végzett lelkigondozói szolgálat képviselői. Számomra nagyon érdekes információkat közvetítenek azokról a terepekről, ahonnan beszámolóikat, eseteiket merítik, s nagyon izgalmas maga az is, hogy hozzám hasonlóan gondolkozó kollegák hogyan, milyen módszerekkel oldanak meg helyzeteket.

Kicsit nehéz is ebben a csoportban dolgoznom ugyanazokért, amiért izgalmas.

Kicsit nehéz, mert beszámolóikban olyan területeket érintenek, amelyek engem szakmailag és személyesen is nagyon érdekelnek, s természetesen az én kíváncsiságom nem kaphat teret.

Kicsit nehéz, mert az általuk hozott dilemmákban gyakran érzem terep-kompetensnek magam, s tudatosan kell visszafognom magam az eset megoldásától, a tanácsadástól.

A legfontosabb azonban, hogy öröm és biztonság kíséri ezt a csoport-folyamatot kezdettől fogva. Mivel kollegák és lelki testvérek vagyunk, minden munkaforma felett és arra ráborulón van jelen a szolidaritás és a Krisztusban való szeretet egysége. Csoportvezetők és csoporttagok egyaránt biztonságban érezzük magunkat egymás társaságában felekezetre, szakmára, vagy a hozott eset, probléma milyenségére, ill. mélységére tekintet nélkül. Ez a légkör minden ülésen jelenvaló, mely segíti a bizalom és a folyamat kimenetét.

Mivel újoncként gyakran elfog a szorongás és a bizonytalanság a szupervízori munkában, ez nagy könnyebbséget jelent, hogy nem ellenfelek, hanem testvérek között dolgozom.

2. A csoportom

A Semmelweis Egyetem (előtte a Testnevelési Egyetem) mentálhigiénés - később lelkipogondozó is – szakán évek óta meghívott előadóként tartok előadásokat a szenvedélybetegek közötti segítő kapcsolatról, lelkipogondozói lehetőségekről. Ezek mindig eseti, egy-egy alkalomra vonatkozó felkérések voltak.

Tavaly megkeresett a tanszék, hogy volna-e kedvem a lelkipogondozó szak 3. éves hallgatóinak a gyakorlatkísérő esetmegbeszélő, szupervíziós csoportjaiba bekapcsolódni. Igent mondtam erre a megkeresésre, és nem kis izgalommal készültem a munkára.

2. 1. A csoport mibenléte

Ennek a stúdiumcsoportnak célját és mibenlétét az egyetem tanulmányi programjából idézem. Az érthetőség kedvéért először a lelkipozozói gyakorlatot, hiszen erre épül a szupervíziós csoport működése:

„Lekipozozói gyakorlat

Célja: A továbbképzés által nyújtott pedagógiai és társadalmi ismeretek elmélyítése és teológiai kompetenciák alapján történő integrálása a lelkipozozásba. Továbbá: a szakági specializációnak megfelelő lelkipozozói gyakorlat kialakítása az egyes szakterületeken, az intézményekben, az ott dolgozó szakemberek munkájának és a velük való együttműködés lehetőségeinek megismerése.

Gyakorlata: A kiválasztott szakág meghatározott terephelyein a tereptanár koordinálásával minden hónap első teljes képzési napján történik, melynek végén az adott nap szakmai eseményeit lelkipozozói kapcsolat jegyzőkönyv ill. tevékenységleírás formájában, írásban rögzíteni kell, és még aznap el kell juttatni a két csoportvezetőhöz, vagy adott időpontig az SE TSK Mentálhigiéné Tanszékre.

Szupervízió

Célja: Egy-egy lelkigondozói kapcsolat vagy dinamikai történet „nagyításban” történő elemzése adott szempontok szerint, ami biztosítja a folyamatos támaszt és a kompetencianövekedés lehetőségét a hallgatók számára. Védi a klienst a gyakorlat során az iatrogén ártalmaktól, de gondoskodik a lelkigondozó személyiségvédelméről is. Csoportos formában segíti elő a terephelyen szerzett tapasztalatok feldolgozását és integrálását, valamint a hallgató jövőbeli munkastílusának kialakítását. A hallgatók a stúdium kapcsán egyben érzékenyebbé válnak a szupervízió fontosságára és megtapasztalják, hogy a szakmai személyes elakadások kapcsán segítséget kérni nem feltétlenül a szakmai kompetencia hiányát, hanem a határok pontos érzékelését jelentheti. A csoportműködést igénybe vevő szupervízió az esetcsoportba vitt olyan tipikus problémák megbeszélése is, amelyek a segítő hitéleti szolgálatában jelentkeznek. Ezeknek egy része csoportszintű együttműködésben beszélhető meg, más részüket az egyéni szervezésben folyó lelkivezetés körébe kell utalni.

Gyakorlata: Kiscsoportban, két csoportvezető irányításával feldolgozásra kerül a terephelyen végzett előző napi gyakorlat.”

(1)

2. 2. A csoport bemutatása

A praxiskísérő csoportok az évfolyam általam nem ismert szempontok alapján 6-7 fős kiscsoportokba való beosztásával alakultak meg. Minden csoportnak legalább 3, de van, amelyiknek 4 csoportvezetője van.

A csoportvezetők a tanszékről és külső szakemberekből állnak össze. Besorolásuk szerint vannak csoportvezetők, co-vezetők és tanulóvezetők.

Co-vezetők azok a szakemberek, akik valamilyen terepkompetenciát képviselnek, tanuló-vezetők pedig olyan tanszékközeli szakemberek, akik fiatalok, vagy pályakezdők, nagy elméleti tudással, de kevesebb gyakorlati tapasztalattal rendelkeznek.

A mi csoportunk vezetői a következők:

! A tanszéki csoportvezető egy tapasztalt, régóta a szakmában és az oktatásban hivatását gyakorló egyetemi végzettségű szociális munkás, szociálpolitikai - teológiát is végzett - szakember. Római katolikus vallását gyakorló, családos – gyermekei fiatal felnőttek -, hívő ember.

A dolgozatban nevezzük Andrásnak.

! A külső csoportvezető én vagyok, aki szintén régóta vagyok a szakmában, de az oktatásban új emberként jelen levő. Papíron egyenrangúak vagyunk, valójában Andráson

van nagyobb teher és felelősség a tanszéki vonatkozásokban. Ő van birtokában a belső információknak, ő tudja a szakirodalmat, a zh. számonkérések anyagát, módjait, ő tudja mit, mikorra, hány példányban, hova kell leadni.

- ! Co-vezető a mi csoportunkban nincs, mivel aki hozzánk lett beosztva, arról kiderült, hogy az egyik csoporttag személyes jó barátja, így visszalépett.
- ! Tanuló-vezető a tanszéken dolgozó szervezési és tanulmányi feladatokat ellátó magyar szakos-, hittanár és mentálhigiénés diplomás szakember. Római katolikus vallását gyakorló, családos – 3 kisgyermek van -, hívő fiatalember.

A dolgozatban nevezzük Péternek.

Csoportban részt vevő hallgatók:

4 nő és két férfi.

A nők reformátusok, a férfiak római katolikusok.

A dolgozatban használt elnevezések fantázianevek.

- ! Réka. 32 év körüli. Református, diplomás diakónus, szociális munkás. A főiskola elvégzése után néhány évre bent maradt egy vidéki nagyvárosi főiskolán terepszervező tanárnak. Jelenleg GYES-en van. Férje római katolikus, gimnáziumi nyelvtanár. 3 kisgyermekük van.

Ahogy én látom őt: Csinos fiatalasszony. Nagyon értelmes, egészséges mentalitású és személyiségű, kedves, őszinte, odaszánt, hiteles. Érződik rajta a szakirányú műveltség, olvasottság és tájékozottság. Valódi jó szándék és szakmai biztonság jellemzi a terepen. Éppen annyi magabiztosság van benne, amennyi kell, egyszersmind őszintén szerény. Nyitott és határozott is. Ideális oktató válhat belőle.

! Juli. 35 év körüli. Református, gimnáziumi matematika-fizika tanár. Kárpátaljáról települt át, egy vidéki város református gimnáziumában nevelőtanár. Nincs családja.

Ahogy én látom őt: Csinos fiatal nő. Értelmes, puritán gondolkozású, nagyon szerény, bizonytalan. Elméleti tudása megbízható, a terepen gyakran tanácstalan. Kevesebbet gondol önmagáról, mint ami a realitás, és ezt folyamatosan ki is fejezi. Kellemes, vidám, szerény egyéniség.

! Éva. 38 év körüli. Református lelkész, Marosvásárhelyen kórházlelkészként dolgozik és az Iszákosmentő Misszió önkéntes munkatársa. Nincs családja.

Ahogy én látom őt: Molett, markáns arcú fiatal nő. A külseje miatt folyamatosan együttérzésben vagyok vele szemben, ami szerintem nem jó. Pietista háttérű, ha jó érzem, ezzel időnként küzdő beállítottságú. Energikus, határozott, de a kudarcoktól visszafogottságra is képes nő. Gondolkozása kicsit merev, de nagyon nyitott a segítségre. Zsigerből rámenős, térítő alkat lenne, de akar tanulni. Látszik, hogy igyekszik, küzd az iskola

lelkigondozói elvárásaival, ami nehezen megy neki. Időnként késik, előbb elkéredzkedik.

! Anna. 40 év körüli. Református teológián abszolvált, nem tette le a papi vizsgát, mert közben férjhez ment és úgy tudom, akkoriban jöttek a gyerekek, azért nem. Háztartásbeli, de a faluban a gyülekezeti életbe önkéntesként besegít. Pest környéki festői faluban laknak, férje hívő református, házi orvos. 4 gyermekük van, egyik fiuk súlyos izomsorvadásos problémával küzd, férje az Interneten keresztül is konzultál a világ leghíresebb specialistáival, a fiú állapota hullámzó, időnként fél évekre magántanuló, mert nem tud iskolába járni, ülni. Jobb periódusokban a fiú focizik, szalad. Anna maga is súlyos betegségen ment keresztül, agydaganattal műtötték 2 éve, hosszas sugárkezelés és kemoterápia van mögötte. Szeptemberben – a csoport indulásakor - még állandóan sapkában volt a műtétből visszamaradt feji bevérzések, homlok-duzzanatok miatt. Azóta ezek szépen felszívódtak, már nem hord sapkát. Jelenleg jól van, de szellemi teljesítménye romlott, saját bevallása szerint memória zavarokkal küzd, gyakran nem jut eszébe, amit mondani akart. Zárthelyi vizsgán is ez történt, körkérdés volt, és semmi nem jutott eszébe, pedig kétszer elolvasta a szakirodalmat. Ez nagyon megviselte.

Ahogy én látom őt: Csinos fiatal nő. Nehéz terheket hordoz elfoglalt férje, beteg gyermeke, saját betegsége, s a nagycsalád

működtetésével. Nagyon természetes, vidám, erős, segítő személyiségű. Önbizalomhiánya már szinte fárasztó. Nagyon ügyesen beszélget, öntudatlanul jó technikákat alkalmaz – szimbólumok, empátia, tükrözés -, de ezeket nem veszi észre. Őszinte, hiteles a prezentációkban is.

! Laci. 32 év körüli. Római katolikus plébános Budapesten. Néhány évig Kárpátalján dolgozott, azt hiszem a Karitasz keretében lelkeszként. A lelkigondozói szakkal párhuzamosan a mentálhigiéné szakot is végzi.

Ahogy én látom őt: Hippis kinézetű - farmer – tornacipő – hosszú haj – kerek szemüveg – fiatal srác. Szeret vitatkozni és finoman (nem bántón) kötekedni (nem az emberrel, hanem a témával). Romantikus, amerre jár, a terepeken, mindenki „csodálatos, fantasztikus, lenyűgöző”. Ahogy átszűrődik, a dolgozataival hátralekban van. Nyilván leterhelő a plébánia, és a 2 szak párhuzamos végzése számára.

! Zoli. 36 év körüli. Római katolikus plébános egy alföldi városban. Mást nem tudok az életútjáról.

Ahogy én látom őt: Piknikus, alacsony, kellemes, szelíd arcú férfi. Sokat utazik. Halljuk, hogy hol Braziliában volt, hol Angliába tesz eleget egy meghívásnak. Erősen őzik. Még nem döntöttem el, hogy ez szándékos, vagy spontán beszédmod nála. Hajlok a 2. verzióra. Értelmes, de kicsit egyszerűsítő gondolkozású teológiai és lélektani értelemben is. Lacival jól kiegészítik egymást, aki inkább a bonyodalmakat veszi észre a

helyzetekben. Keveset beszél, hozottan zárkózott, de mégis nyitott, őszinte, hiteles személyiség.

2. 3. A csoport alakulása

Mivel a lelkipozítói szakon ez az első évfolyam, a praxiskísérő csoport módszertanának nem voltak hagyományai. 2004 tavaszán a tanszéki és a külső leendő csoportvezetők 2 + 1 napos felkészülési napot tartottunk, melyet német szupervíziós szakemberek támogató jelenléte segített.

Szeptemberben indult a csoport, ami az elején számomra szorongással és izgalommal is járt. Az első alkalmakra általában szupervíziós kis jegyzeteket, „puskákat” vittem, amiket azután legtöbbször nem tudtam használni. Később kezdtem kiengedni, s már nem készítettem jegyzeteket az ülésekre. Más kérdés, hogy amikor rám kerül a sor – de egyébként is – fejben azért igyekszem menet közben folyamatosan készülni, illetve a fejemben levő jegyzetektől válogatni.

2. 4. A csoport témái

A csoportban prezentált esetek kapcsán 3 visszatérő témát emelnék ki, ami újra és újra megjelenik valamilyen formában, ez pedig a direktivitás, a kompetenciahatár és a szerepzavar kérdése.

Direktivitás. Az esethozók dilemmáiból arra következtetek, hogy a képzés során nagy hangsúlyt fektettek a nondirektivitás tanítására és népszerűsítésére. Mind teológiai, mind lélektani értelemben gyakran megjelenik az a félelem, hogy a direktivitás megjelenése lenullázza, tönkreteszi a lelkigondozói folyamatot. Mindezt olyan szakemberek fogalmazzák meg, akik munkájukban igen gyakran direktív módon végzik segítő tevékenységüket a prédikáció, hitoktatás, jegyes oktatás, nevelői tevékenység és egyéb egyházi szolgálatok gyakorlása során.

Kompetenciahatár. Csoportom tagjai lelkigondozóként gyakran válnak bátortalanná egy-egy eset kapcsán, amikor a lelkigondozói beszélgetésben megjelenik pl. egy szociális probléma, amire a lelkigondozói eszköztár már nem elegendő, vagy súlyos bűncselekmény jut tudomásukra egy olyan intézményben, ahol lelkigondozóként állnak alkalmazásban, illetve egyéb kompetenciájukat meghaladó, de elébük kerülő esetekben.

Szerepzavar. Mivel a lelkigondozói szakma és identitás Magyarországon még nem rendelkezik hagyományokkal és elfogadottsággal, gyakran nehéz meghatározni szerepüket, pl. egy világi intézményben, ahol a törzsszemélyzet nem kötődik a vallásos megközelítésű segítő szakmához, de a lelkigondozó az intézmény alkalmazottja, s így nehéz helyzetbe kerül, amikor saját szerepét és feladatát kell megtalálnia és megvalósítania. Különösen nehéz ez a mi hallgatóink számára, akik nem alkalmazottként, csupán gyakornokként vesznek részt egy börtön vagy egy családsegítő szolgálat életében, ahol a jó szándékú tereptanár is tanácstalanul tárja szét a karját, mert nem tudja, hogy valójában mire is használja őket. Kérdés az is, hogy vajon a lelkigondozói szolgálat csupán a négy szemközti beszélgetésben valósulhat meg, vagy a lelkigondozó mintegy intézményi hangulat – spirituális – lelki felelősként is értelmezheti magát, illetve vállalhatja a felelősséget.

3. Esetismertetések

3.1. Előzmények

Előzetesen e-mailben kértem csoportvezető társamat, Andrást, hogy amennyiben a csoporttól engedélyt kérek és hozzájárulnak, ő is engedje meg, hogy 2 esetet a szakdolgozatomhoz innen vigyek. Kértem, hogy engedje, hogy ezeket önállóan végezhessem, amennyiben megjegyzése van, azt szünetben vagy később írásban tegye meg. Kifejeztem, mennyire számítok az ő szakmai rutinjára úgy, hogy az ülés utáni visszajelzésben segít nekem.

Mint az alábbiakban kiderül, az első eset alatt elég jól bírta, s csak rövid hozzászólásokkal kapcsolódott be, de a második eset alatt már az elején „kiment a biztosíték” – s ez engem egy kicsit feszültté tett.

Körülmények:

A nyitó körben engedélyt kértem – és kaptam, hogy a szakdolgozatomhoz a 2 ülés folyamatát jegyzeteljem és felhasználjam. Laci beteg, így a mai ülésünkön nem vett részt, Réka kis késéssel érkezik (4 hetes kisbabáját és a rá vigyázó fiatal lányt elhelyezte egy teremben), így újra összefoglalom a kérésemet, - ő reagál elsőként, hogy szívesen engedélyt ad a vele való blokk felhasználására.

3. 2. Esethozó: Éva – Úgysem változik semmi (részletek)

Éva 1: A Dózsa György úti hajléktalanszállóban van a hajléktalan kórház, ahol gyakorlaton vagyok. A részlegen hajléktalan daganatos betegek vannak. Az elődöm, aki az előző félévben volt gyakorlaton ott, református lelkész és férfi, aki azóta is bejár, pl. húsvétkor istentiszteletet tartott, de máskor is. Ő férfi, s ő az, aki valóban „lelkész”. Engem, mint nőt, nem tudom, hogy annak tekintenek-e. Rossz volt, hogy egyedül voltam, nem tudtam, hogyan jussak el azokhoz, akik beszélgetni akarnak velem. Mivel a múltkor volt egy hajléktalan beteg nő, aki reformátusnak vallotta magát, gondoltam, hogy őt megkeresem, aztán majd meglátjuk. Kerestem, de aztán kiderült, hogy nincs bent, valahova kiment. Ácsorogtam a folyosón, nem tudtam, hogy fogjak hozzá, mert a személyzet nem segített, átnéztek rajtam, és a betegek közül is volt, aki lerázott, elutasító volt.

Szv 1: Igen. Te, mint lelkigondozó, hogyan tudnád 1 mondatba besűríteni, összefoglalni a te problémádat? Mi a te dilemmád, amit ebben a helyzetben éreztél?

Éva 2: Ez annyira rossz, hogy nekem kell menni, keresni őket, fölöslegesnek érzem magam.

Szv 2: Tudnánk segíteni Évának, hogy közelebb kerüljön a saját kérdéséhez? Te mit kérdeznél, mint Éva önmagadtól ebben a helyzetben?

Anna 1: Szeretem őket, vagy esetleg félek tőlük?

Juli 1: Hogyan válasszam ki azt, aki elfogadja a segítségem?

Zoli 1: Milyen kényszer nyomaszt, mit kellene megtennem?

Réka 1: Hogyan tudok felkészülni erre a szolgálatra?

András 1: Milyen rendszert tudnék bevezetni a kapcsolatfelvétel segítésére?

Péter 1: Mi az, amit én tudok adni a betegeknek?

Szv 3: Éva, milyen érzés volt hallgatni a kérdéseket? Volt olyan kérdés, ami közel állt hozzád?

Éva 3: Hát igen, végül is mindegyik jó kérdés volt. Hát igen, lehet, hogy félek is tőlük, vagy ha nem tőlük, a kudarctól, az elutasítástól. És nem tudom, hogyan tudom megtalálni azokat, akik szóba állnak velem, és jó lenne, ha ennek lenne egy rendszere, ami ezt megkönnyíti. Hogy ne kelljen árulni magam. És kényszer, hogy lelkigondozóként nagyon jó beszélgetéseket kellene felmutatnom

ezekkel a kedvetlen, mogorva, vagy pedig lelki dolgoktól távol eső emberekkel.

Szv 4: Igen. Tudnál nevet adni annak az érzésnek, ami most benned van Éva?

Éva 4: Főöslegesség. Mi értelme van egy kilátástalan, leépült embert támogatni, ha úgysem változik semmi? Vagy az utcára kerül vissza halálos betegen, vagy 2-3 évig fekszik bent, amíg meg nem hal. Töményen reménytelen a levegő. Akivel a múltkor beszélgettem, az egyik mostanra meghalt.

Szv 5: Igen. Most ti is jelezzétek vissza, hogy mit éreztetek ti, milyen érzés van bennetek?

András 2: Ezek az emberek nem tudják honnan hova mennek, hajléktalanságból hajléktalanságban, közben vagy történik velük valami, vagy nem.

Réka 2: Ha elfáradt vagyok, nem látok magam körül sem reményt.

Zoli 2: Kell-e csinálni valamit, vagy ezt felgerjeszteni olyan emberekben, akik haldokolnak. Miért kell nekem a tervező csillogás a haldoklók szemében?

Réka 3: Hajléktalanokkal le kell tennem a teljesítménykényszert.

Anna 2: Ha bemész, tudsz-e örülni, vagy szeretettel tekinteni rájuk?

Éva 5: Nem tudom, mi a cél, nem tudom, mit mondjak? Tegyek bizonyosságot? Sokan bejárnak, önkéntesek: beszélgetnek, Bibliából olvasnak, visznek valamit. Hozzájuk képest mit viszek én?

Az ülés utóirata:

A jegyzeteim innentől kezdve nagyon hézagossá váltak, mert igyekeztem figyelni és rájuk is nézni. Ugyanis kicsit zavart, hogy írás közben nemcsak a szemkontaktus hiányzik, hanem mintha nem is rájuk figyelnék, s mivel Éva nagyon mélyen érintődött és úgy éreztem, hogy nem könnyű neki ennek felvállalása, nem akartam feszélyezni a jegyzetelésemmel.

Az ülés végére elég jól eljutottunk oda, hogy Éva elhatározta, hogy forgatókönyvvel készül legközelebbre, amivel a kapcsolatfelvételt és indítást segíti, mintegy liturgizálja. Így könnyebb lesz neki is, a betegeknek és a személyzetnek is, akik most nem nagyon tudtak mit kezdeni vele, illetve a szerepével.

Közben feltárult az is, hogy állandó munkahelyén, Marosvásárhelyen ugyanezzel a problémával küzd, és sok keserősége származik abból, hogy 8 éve „a püspök kényszeríti”, hogy kórház lelkesz legyen, amit ő utál, és „nem engedi”, hogy

közösségben, gyülekezetben vagy team-ben dolgozzon, amit ő szeretne. Nem szeret és nem is tud egyedül dolgozni, neki szüksége volna társra, közegre, akikkel ötleteket cserél és közösen dolgozik. Úgy érzi, hogy ártatlanul „üldözik”, és „számúzik” erre az állásra. Azért is dühös, mivel itt a lelkigondozó szakon is kórházba osztották be gyakorlatra, amiből már elege van. Remélte, hogy más területen is belekóstolhat a szolgálatba, de az első félévben is a Bethesda kórházba és most pedig a hajléktalan kórházba osztották be. Majd felrobbant mérgében, mikor ez kiderült. Úgy érzi, hogy megfullad, és nem látja a kivezető utat.

Mivel az időkeretet tartanunk kellett, muszáj volt lekerekíteni a végén, és becsomagolva eltenni a valódi problémáját. Viszont a konkrét, hajléktalan kórházban való szerepében megkönnyebbülve, feloldozva és konkrét tervekkel tudott felállni.

Megkönnyebbülve, mert az empatikus légkörben el tudta mondani, ami bántotta, és ezt figyelmesen, nem minősítve, megértve hallgattuk meg.

Feloldozva, mert a reflexiók, érzéskörök feloldozták, enyhítették büntudatát.

Ebben a légkörben ő maga fogalmazta meg, hogy legközelebbre előre felkészül, hogy hogyan nyisson és szórólapokat, vagy egyéb kapcsolatteremtő gesztust használ fel a bemutatkozásra, aminek keretében meg fogja kérdezni, hogy igényelnének-e lelkigondozói beszélgetést.

Az ülés után András indítványára mi csoportvezetők megállapodtunk abban, hogy mivel úgy látjuk, hogy Éva bajban van, legközelebb a nyitó körben megajánlunk neki egy dupla blokkot, úgy, hogy a csoport is elfogadja ezt az idő elosztást. Mert ez azt is jelenti, hogy a többiekre kevesebb idő jut. Nagyon jól esett, hogy 2 csoportvezető társam egyértelműen kért, hogy a megajánlandó blokkot ismét én vezessem – mert szerintük annyira jó volt a légköre ennek a mostaninak. Szerintük ennek is köszönhető, hogy kiborult a „bili”. Ez nagyon jól esett, bár én azért elégedetlen is voltam. Mivel a következő ülés május 12-én lesz, így a szakdolgozat már nem tudja megvárni a feldolgozással.

3.3. Esethozó: Réka – Miklós a Mikulás (részletek)

Réka 1: Miklóssal az egyik családgondozó javaslatára találkoztam. Elmondása szerint minden szerdán menetrendszerűen megérkezik az épületbe, s akkor is jön beszélgetni, ha nincs különösebb problémája. A családgondozó megbeszélte velem egy időpontot, nekem pedig beszámolt arról, hogy amikor Miklós meghallotta a hírt, hogy találkozhat velem, teljesen izgatott lett, és mondta, hogy beszélnie kell előtte valakikkel, hogy imát kérjen. Bevallom, hogy már előtte aggódtam, hogy kivel kell megbirkóznom.

Miklós a megbeszélte időpontra, pontosan érkezett. 50 év körüli, vastag szemüveges, hatalmas szakállú ember. Már menet közben mondja, hogy nagyon hamar kellett döntenie erről az alkalomról, így nem nagyon volt ideje előtte imádkozni, stb. Elég hamar kiderül, hogy a Jó Pásztor közösség tagja, nagyon aktívan végzi az imádság szolgálatát, elmondja, hogy milyen rengeteg emberért imádkozik. Papnak készült, de a 90-es években a kora miatt elutasították. Nem nagyon kellett beszélnem, az elején elmondtam, hogy ki vagyok, és miért vagyok itt, s ezután 20 percen át egyfolytában hallgathattam. Nagyon hamar megismertem lakhatási gondjait, múltját, apjával való konfliktusát, végül jelenlegi nehézségeit. 20 perc után ugyanazt a nótát kezdte fűjni előlről: ki mindenkinek segít, mikor, kiért, hogyan és mennyit imádkozik. Időközönként visszakérdezett, hogy ismerem-e ezt vagy azt, így biztosítva, hogy el ne aludjak. Mikor már sokat tudtam, kérdezgetni

kezdtém, s kérdéseimmel igyekeztem más vágányra átemelni a beszélgetést. Kérdések és tükrözés eszközeivel haladtunk. Időnként összefoglaltam, amit mondott és visszajelzést is adtam, illetve egy ötletet vetettem fel, amit elfogadott. Azt vettem fel, hogy mi volna, ha egy nap ebédőtől másnap ebédig nem menne sehova, hanem otthon maradna Istennel, kettesben. Megígértem, hogy imádkozom érte, úgy tűnt, hogy jól esett neki ez a gesztus. Búcsúzóul ígérte, hogy egy képet küld majd nekem és kérdezte, hogy mikor találkozhatunk. Megbeszéltük, hogy akkor majd beszámol arról, hogyan sikerült az ötlet megvalósítása.

Az elején nagyon nehéz volt Miklósra figyelnem, de elég hamar feloldódtak a félelmeim, hogy itt valamiféle csatát kell majd vívnom. Sokat segített az, hogy nem arra figyeltem, hogy minél több mindent jegyezzek meg, hanem valóban arra, amit mondani akart nekem. Könnyebbség volt az, hogy voltak közös hitbéli alapjaink, és hogy tudtam neki kihívást is adni, nemcsak hallgattam. *Kicsit tanácstalanul hallgatom a szövevényes történetet – a részleteket nem is írtam le a jegyzőkönyvbe, amit még Réka ismertetett -, mi lesz ebből, még nem tudom. Most hálásan érzékelem a szupervízió eszköztárának hasznosságát, hogy kérdezhetek. Hiszen, fogalmam nincs, hogy mit mondjak, de így pofon egyszerűnek érzem. Mivel én nem tudom, megkérdem az esethozót, hogy mi is a problémája.*

Szv 1: Mi volt tulajdonképpen a problémád?

Réka 2: Nagyon féltem a beszélgetéstől, hogy ez a Miklós valamiféle szekta-tag. Miklós úgy nézett ki, mint egy Mikulás, már ez egy kicsit megnyugtató. Beszélgetés közben feloldódtam. Arra figyeltem, mi az, amit nem mond el. Miközben arról beszélt, hogy mennyi mindent tesz, sűrög-forog, mindenhol ott van, mindenkiért imádkozik, közben az derült ki, hogy nagyon magányos, nincs embere, és ez a valódi problémája.

Mivel tanácstalanságom nem múlt el, tehát én magam nem értettem még, hogy mi is itt a probléma, legalábbis olyan, amiben a csoport tud reflektálni, ezért inkább még tovább lendítettem a labdát.

Szv 2: Réka, mit kérdeznél a csoporttól, mi az, amiben tudnánk neked segíteni, amiben érdekel a csoport véleménye?

Réka 3: Ti hogyan fogjátok hozzá a folytatáshoz? Miklós egyedül van és fél egyedül lenni. Istennel való kapcsolatát az segítené, ha egyedül lenne.

Anna 1: Nem értem, ha magányos, akkor miért lenne jó neki, ha egyedül lenne?

Éva 1: Ez menekülés.

Réka 4: Igen.

András 1: Milyen módszerei vannak, hogy meneküljön?

Réka 5: Misére jár, nyüzsög.

András 2: Segít másoknak.

Réka 6: Miklós téríteni akart, de mivel képbem voltam (hittel, Bibliával), elfogadott. Újabb bárányt akart fogni, de aztán úgy láttam, hogy jól esett neki a váratlan helyzet. Ki tudott lépni a beidegződéseiből, tudott váltani.

András 3: Segítő szindrómás.

Úgy érzem, folyik a folyó, de nem tudom mi az a pont, amire fókuszáljunk, így inkább próbálok megint egy új szemüveget beadni:

Szv 3: (csoporthoz) Most ti tegyetek fel egy-egy kérdést Rékának, mi az, amit megkérdeznétek tőle?

Anna 2: Nem éreztél sérülést?

Réka 7: Rosszabbra számítottam.

Itt rájöttem, hogy elfelejtettem mondani a csoportnak, hogy sorban tegyék fel a kérdéseiket, s majd a végén válaszoljon rájuk Réka.

Zoli 1: A hatalmi viszonyt látom érdekesnek ebben a segítő kapcsolatban. Te mérsz, mint segítő, és ő akar segíteni neked. Ez a hatalmi viszony hogyan alakult?

Réka 8: Bátor voltam és elszánt. Abban bíztam, ha sokat hallgatom, hogy mit is akar mondani, akkor megértem, hogy mit akar elmondani.

András 4: Vajon mi mozgatja Miklóst az imádság vonalára?

Réka 9: Vágyik arra, hogy szeressék, az igazi szeretet után vágyik.

András 5: Szeretné viszonzni a törődést, ezért imádkozik másokért.

Zoli 2: Minden szerdán beszélget a szerencsétlen családgondozóval.
Úgy érzem, kicsit helyben járunk, ezért próbálom tovább lendíteni:

Szv 4: Réka, volt célkitűzésed a klienssel kapcsolatban, vagy az órát akartad megoldani? *Talán szándékosan nem a Miklós, hanem a kliens kifejezést használom. Ezzel el akarom távolítani Miklóstól, hogy most ne rá (eset) fókuszáljon, hanem önmagára (esethozó), mint lelkigondozóra. Hogy neki lelkigondozóként volt-e, van-e elképzelése, célja nemcsak Miklóssal, hanem általában azokkal, akikkel lelkigondozóként kapcsolatba kerül. Érdekes, hogy ez akkor nem volt bennem tudatos, de most utólag örülök, és jónak tartom a kliens kifejezést fentiek miatt és fényében.*

Réka 10: Nem voltam elégedett, maradt bennem bizonytalanság: jó volt-e így, megbántottam? Merjek olyat feltenni, amit magamnak sosem tennék? Mert ő máshogyan érez, mint én.

Ezt nem nagyon értettem, ezért próbálom máshogy megnyitni újra a témát.

Szv 5: (csoporthoz) Mi az, ami megszólított benneteket Virág viszonyulásában? Mi az, ami tetszett, és mi az, amit máshogyan tennél?

Éva 2: Az általános vallásosságban eltűnik a személy. Ez egy szokás, hogy kérem az imahátteret. Én a személyesség felé segítettem volna.

Zoli 3: Nekem kihegyeződik a 24 órás otthon létele: sikerül? Ez olyan nyüzsi alkat.

Réka 11: Igen, ezt a 24 órát jobban át kellett volna beszélnem.

Zoli 4: Tegyük hozzá, hogy ezt nem sok ember bírná ki.

Réka 12: Végül is nem 3 napot mondtam, és nem gyerek már. *Itt védekezik és a szokott szelíd stílusától eltérően fölemeli a hangját.*

Péter 1: Van ebben az emberben valami tenni vágyás, hiszen még csak 50 éves. Magányos ember. Egy napon keresztül a fölöslegesség, haszontalanság érzése fölerősödhet.

András 6: Virág kimondta, hogy hol vannak itt a bökkenők: nagy gondok vannak ennél az embernél. A lázas tennivalók nagy űrt töltenek be.

Zoli 5: Ebbe a mókuserékbe hogyan lehet nem belemenni, hogyan lehet megállítani?

Juli 1: Réka határozottságot tanúsított, biztonságot nyújtott.

András 7: Réka új aspektust hozott be Miklós imamalmába. Az imádságnak más a funkciója, ha Indiáért vagy a gyermekemért imádkozom. Réka a Miklósért való imádságot ajánlotta fel. A kapcsolatban való imádság a kapcsolatot fejleszti tovább. *Úgy érzem, András, mint csoportvezető társam, nem bírta annak a feszültségét, hogy a csoport egy része megkérdőjelezte, „megtámadta” Réka 24 órás „maradj otthon” ötletét, s ezzel a hozzászólással mintegy a védelmére kelt. Kicsit türelmetlenné tesz, hogy András nem engedi, hogy én vigyem a folyamatot, nem szándékosan, de beleavatkozik a menetébe. Ez nyilván rólam szól, arról, hogy kezdő szupervízorként még nem tudom rutinosan kézben tartani az ülést, ha a vezetőtársam átveszi az irányítást, ezért nagyobb nyugalomra volna szükségem, hogy biztonságban érezzem*

magam. Érdekes, hogy a kettős csoportvezetés elméletben segíti a csoportvezetőt, engem ebben a felállásban inkább akadályoz, hogy úgymond a beleköttyő vezetőársamat is „kezelnem” kell. Így most nem engedem, hogy András megnyissa a témát.

Szv 6: Most milyen érzések vannak benned, hogy érezted magad a reflexiókat hallgatva?

Réka 13: Szivacsként éreztem magam, kiürítve, hogy fel tudjam szívni magamba a ti reflexiótokat.

András 8: Nahát, egy szót sem szólhatsz, a családsegítőben egy igazi gumicsontot dobtak neked, amit már mindenki rágott. A többiek belementek a csapdába, hogy csak hallgatják vég nélkül, te pedig nem mentél bele! Az ő utcájában álltál meg, ott fókuszáltál, s ő azt mondta: tényleg?

Szv 7: Zárógondolatok, záró érzések rövid megfogalmazására van még lehetőség:

Éva 3: Te voltál az embere, akit te is kérdeztél tőle, hogy van-e embere.

Péter 2: Nem hagytad folyni, parttalanná válni. Jó példája annak, hogy csak meghallgatni, csak tükrözni nem mindig elég. Jó volt, hogy a hömpölygést megállítottad.

András 9: Mindig ugyanazt mondja ez a Miklós, és senki nem figyel oda rá. Lehet-e vele kialakítani más kapcsolatot, illetve hogyan lehetne ellátni úgy kapcsolatokkal, hogy azok ne üresedjenek, pusztuljanak ki.

Réka 14: Kicsit féltem ettől az embertől, mit tudok én neki segíteni. Most már kicsit jobban látom az eszközeimet.

3.4. Reflexióim az ülésekre

Örültem, hogy mindkét esetben sikerült személyes vonalon megtartani az esethozókat és nem mentünk el a tematikák intellektuális megtárgyalása felé.

Különösen az első ülésen tapintható volt a bizalmi lélektani tér, amiben Éva a mély érintettségében is biztonságban érezte magát.

Mindkét eset tipikusnak mondható, legalábbis számomra. A munkakörével elégedetlen szakember elég gyakori jelenség, s lelkészként a sérült, vallásosan buzgó, ám környezete számára teherként megjelenő kliens is ismerős. Ennek ellenére egyik ülésen sem jelent meg az unalom, az ismertség érzése, hanem a csoport – én is – újként, érdeklődve vettünk részt a folyamatban.

Kicsit sajnáltam, hogy az időkeretek miatt le kellett kerekítenem az üléseket, mert mindkét blokkban hasznosnak éreztem volna kicsit nyugalmasabban vinni a folyamatot.

Éva esetében ki tudtuk volna nyitni a konkrét problémát az állandó keserűség vonatkozásaira is, de ehhez idő, és csend, és figyelem lett volna szükséges.

Réka esetében pedig jó lett volna dramatikusan is megnézni a helyzetet. Csupán szerepcserére és belső hangra gondoltam, de úgy érzem, segített volna a mélyebb átélésben. A kliens – lelkigondozó kapcsolatot nézhettük volna meg szerepcserével úgy, hogy Réka ül

elsősorban Miklós szerepébe, és arra próbál figyelni, hogy hogyan hat rá a lelkigondozó. Így jobban felidéződhetett volna az a lélektani tér, ami Réka és Miklós között alakult a beszélgetésük során. Mivel kezdő vagyok, a rövidebb időkeretben és András kiszámíthatatlan beavatkozásai miatt nem mertem nekivágni, inkább lemondtam erről az eszköztől.

Rékánál maradt egy kicsi hiányérzetem, mintha Réka egy kicsit távol tartotta volna magától az eset megbeszélést, pontosabban önmagát az esetmegbeszéléstől. Az én hipotézisem szerint ez egy szomorú találkozás volt Miklóssal, amit nem sikerült a lelkigondozó kapcsolatban, idő-tér keretben feloldani. Bár természetes, hogy egy élet súlyát, gondját-baját nem tud egy beszélgetés egy óra alatt megoldani, bennem mégis volt egy halvány érzés, mintha valami nem stimmelt volna ebben a lelkigondozó alkalomban. Természetesen ez nem minősítés akar lenni, csupán egy érzés, feltételezés. Ennek a viszonyossága, hogy én magam sem tudtam a szupervíziós ülésben feltárni, vagy rátapintani arra, amit homályosan kerestem, így az én szupervíziós működésem hiányossága méltó párja a szupervizált partnerem lelkigondozói esetének. Ahogyan ő egy végül is kellemes, de nem megkönnyebbülten és befejezettnek nyilvánított beszélgetésben tudta maga mögött a lelkigondozó alkalmat, ugyanígy én is hasonlóképpen végül is kellemes, jó hangulatú, de az én igényeim szerint nem kipipálhatónak tekintve fejeztem be az ülést.

Érdekes módon, Réka a szünetben odajött hozzám és külön megköszönte, hogy neki mennyire jók voltak a kérdéseim és jó volt maga az egész ülés, és köszöni. Ettől zavarba jöttem.

Úgy érzem, mindkét esetben rá tudtam hangolódni a szupervizáltakra, és ezt ők is érezték. Réka esetének „befejezetlenségét” nem a ráhangolódás hiányával, hanem inkább azzal magyarázom, hogy Rékának nagyon erős a felettes énje, a tudatos, jól nevelt, rendes attitűdje egy laza szupervíziós blokkal nem volt lebontható.

Úgy érzem, hogy amit csináltam, az nem volt rossz. Talán lehetett volna gazdagabb eszköztárral „megdolgozni” az esethozókat. Viszont óvatos duhaj vagyok. Inkább kevesebbet teszek, de nem szeretek felelőtlenül kísérletezni. Tehát összességében szerintem, ha nem is volt túl intenzív, de azért elősegítette a fejlődést és a csapat együttműködését.

A csoportvezetéssel volt problémám, mivel vezetőársam kicsit akadályozott, így nem tudtam picit lassabban haladni, ahogy szívem szerint szerettem volna. Tehát, igyekeztem mindig aktív lenni, mert a beálló lélegzetvételnyi csöndben András átvette a szót – és erre oda kellett figyelnem. Ez kényszerített, hogy mindig tovább menjek. Ha egyedül vagyok, ha nem kell félnem, hogy közbeszólnak, nagyobb nyugalommal és lassabban, figyelmesebben, a szupervizáltra koncentráltabban tudok haladni.

4. Célok és eszközök a szupervízióban

4.1. Céljaim a szupervízióban

Célom volt az ülések folyamán, hogy szupervizált partnereimet kapcsolatba hozzam önmagukkal, mint lelkipandozókkal, segítsem ennek az identitásnak tudatos elvállalását és örömét. Nehézség esetén segítsem a probléma megtalálását, tudatosítását, megértését. Tudjam közvetíteni az önmagukkal és a problémáikkal kapcsolatban a vigasztalást és az erőforrást.

Célom volt természetesen a szupervíziós meghatározás szerint a szupervizált partnerem lélektani munkájának (önexploráció, önreflektivitás, megértés) elősegítése. Személyes szakmai kompetencia fejlesztés, hatékonyság növelés, mentális egészség megerősítés- burnout kivédése. (2)

Célom volt továbbá a Lorenz általi megfogalmazás, mely szerint:

! „A szupervízió a foglalkozásbeli szereplők és a szervezetek professzionális támogatásának jelentős formája, amely lényegesen hozzájárul a szupervízió résztvevőinek személyes és szakmai előrelépéséhez és a szolgáltatások minőségének emelkedéséhez.

! A szupervízorok professzionálisan és módszeresen alakítanak bizonyos folyamatokat annak érdekében, hogy a szupervízióban résztvevőket rávezessék az önreflexióra, s így elősegítsék mindennapos foglalkozásbeli gyakorlatuk javulását. Cselekvésre irányuló nyomás nélkül a résztvevőkkel együtt megvizsgálják a foglalkozásbeli feladatok, a funkció és a pozíció, a személyes és foglalkozásbeli illetékesség, valamint a szervezetek hatásmechanizmusának különféle vonatkozásait.” (3)

Leglényegesebb célom, hogy a lelkigondozó hivatás örömét tudjam segíteni – ezen a 2 ülésen úgy érzem, nem valósult meg. Viszont közvetett módon – minden probléma, negatívum feldolgozása segíti a pozitívum, az öröm megtalálását és felismerését – így mégiscsak ez volt az irány jelen esetekben is. Csak talán nem ragyogott fényesen az alagút vége.

4. 2. Eszközeim a szupervízióban

A szupervízió manuáljának strukturált elemei meg voltak, melyekben otthonosan mozgott a csoport. (2)

Facilitatív környezetet sikerült kialakítani, ami bevonta a szupervizáltakat a tanulási folyamatba és előmozdította a self fejlődést, a készségfejlesztést és a szakmai kompetenciát. (2)

A lélektani tér és munka keretfeltételeinek, szabályrendszerének és etikai követelményeinek érvényesítése rendben volt. (2)

A magam segítő szupervízori, facilitátori, terapeutai alapattitűdöm: "jóindulatú neutralitás" (Kutter, 1990); empátia, hitelesség, elfogadás (Rogers, 1981) "bábáskodás" - Maieutik-Lippenmeier, 1990); " a facilitátor tartása" (Wellendorf 1993) érzésem szerint rendben volt. (2)

A Lavemann (1994) féle átélési síkok megvalósultak mindkét ülésben. Az esethozók a behozott élményeket, az ott és akkort újra átélték, önreflexióval itt és most rekonstruálták. A csoport segítségével a folyamat során friss, új tapasztalatok társultak a régi élményhez, s ez segítette a tudatosítást, megértést. (2) Ezt az

esethozók és a csoport reflexiói valósították meg. Én, mint szupervízor csupán kísértem, nem reflektáltam.

Bizonyos szupervíziós készségeimet (empatikus figyelem, aktív hallgatás, stb.) az említett csoportvezető társammal kapcsolatos nehézségeim miatt is nem tudtam az általam igényelt mértékben alkalmazni. (2)

A segítő szakmai kompetencia Leuscher (1990) féle követelményeiből az alábbi képességek jellemezték munkamódomat:

- saját tanácstalansági és segélytelenségi érzéseim türelmes megmunkálása
- saját teoretikus álláspontom kifejtése (és folyamatos építése)
- "szabadon lebegő figyelem", kíváncsi és előítélet-mentes keresés a probléma differenciálása érdekében. (2)

A fókuszolt intervenciós munkamódot a szupervíziós ülések során értettem meg, valamint azt is, hogy a központi probléma mentén a megmunkálandó jelentések megragadása nyomán fókuszolt lélektani munka, pszichodinamikai hipotézisek (és ellenőrzésük) önreflexió, önmegértés, érzések kibontása, analógiák keresése, rejtett összefüggések tudatosítása, a fantáziákkal történő munka nem kis rutint és felelősséget igényel. (2)

Információkat adó-kérő kérdéseket óvakodtam feltenni, ebben talán túlzottan óvatos voltam. Hiszen egy helyzet, életérzés tisztánlátásához információra is szükség van. Mivel igyekeztem a szupervízió szakmai keretein belül maradni, ez kicsit elbátortalanított és talán kicsit merev szupervíziós odafordulást eredményezett. Nyilván ez a gyakorlat folyamán fejlődni fog.

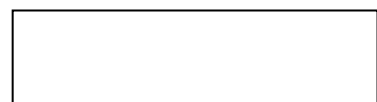
Reflexiót kérő kérdésekben szerintem elég kielégítő volt a működésem, de nem nagyon mertem reflexiókat megfogalmazni és adni szupervizáltjaimnak. Úgy gondolom, ez is a gyakorlat során javulhat majd.

Más kifejezésmódok behozását a rövid blokk miatt nem kockáztattam meg, de más szupervíziós csoportjaimban használom a rajz, a szimbólum, dramatikus elemek alkalmazását.

Hipotézisek felállítása nem volt bennem erőteljes, inkább a szabadon lebegő figyelem eszközével akartam szupervizáltjaimat megérteni.

Terheli még a lelkemet, hogy feed-backet tulajdonképpen nem adtam. Talán most nem volt szükséges, de úgy gondolom, hogy ez olyan eszköz, amit azért nem szabad teljesen kiszorítani, hiszen egy jó visszajelzés sokat jelenthet a szupervizáltak és a csoportnak is.

A csoport reflexióit tudtam használni, szerintem ez elég jól működött mindkét ülésen

5. Zárszó

Összefoglalva: lényegében az volt a célom, hogy a képzésen tanult szép és tömör meghatározást megvalósítsam az üléseken, mely szerint: „A szupervízió tanulást, fejlődést, személyes hatékonyság-növekedést szolgál, egy szerződésen alapuló, a saját szakmai tapasztalatokból kiinduló és mindig oda visszacsatoló folyamat keretében. Lényegi eleme, fő működésmódja az önreflexió, a szupervízor reflektív jelenléte.” (4)

Úgy érzem, saját státuszomnak – a kezdő szupervízornak – megfelelően kitűzött célom a célt szolgáló, megfelelő eszközökkel sikerült megvalósítanom.

Felhasznált irodalom:

- ! Lelkigondozó Szakirányú Továbbképzési Szak Szakági specializációk tanulmányi programja – Budapest 2003. (1)
- ! Bagdy Emőke – Eisler Olga: A szupervízió munkaformái - Tematika és vázlatok 2003. (2)
- ! Angela Gotthard Lorenz: A szupervízió kulturális dimenziói (3)
- ! Bagdy Emőke – Wiesner Erzsébet: A szakmai személyiségfejlesztéssel szembeni elvárások és kritériumok – Budapest 2003. (4)
- ! Szupervízió Hungarica Füzetek